

Қазақстан Республикасы Экология және табиғи ресурстар министрлігі
«Қазгидромет» РМҚ
Ақтөбе облысы бойынша филиалы

АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНЬ

Маусым 2026 жыл

Ақтөбе, 2026 жыл

	МАЗМҰНЫ	Б.
	Алғысөз	3
1	Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Жауын-шашынның химиялық құрамы	9
4	Жер үсті суларының сапасы	9
5	Радиациялық жағдай	10
	1 қосымша	12
	2 қосымша	15
	3 қосымша	16
	4 қосымша	17

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетень Ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісінде қоршаған ортаның жай-күйіне мониторинг жүргізу бойынша «Қазгидромет» РМК мамандандырылған бөлімшелері орындайтын жұмыстардың нәтижелері бойынша жасалады.

Бюллетень мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты Ақтөбе облысының аумағындағы қоршаған ортаның жай-күйі туралы хабардар етуге арналған және Қазақстан Республикасында қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалау, ластану деңгейінің үздіксіз өзгеру тенденциясын ескеру үшін қажет.

Атмосфералық ауа сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластанудың негізгі көздері

Аймақтағы ауаның ластану деңгейін негізінен ірі кәсіпорындар анықтайды: «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАқтөбе» ЖШС, «Ақтөбе ферроқорытпа зауыты» және ДКБК АҚ «ТҰК Казхром» филиалдары, «Интергаз Орталық Азия» АҚ, «Ақтөбе ӨЭМ» АҚ, «Ақтөбе ЖЭО» АҚ. Стационарлық көздерден шығарындылардың жалпы көлемінің ішінде ілеспе газды жағу шығарындыларының үлесі 11,67 мың тоннаны құрайды. Алау қондырғыларынан шығатын барлық шығарындылардың 97% -ы 3 мұнай мен газ өндіретін және қайта өңдейтін кәсіпорындардың үлесіне тиесілі: «СНПС-Ақтөбемұнайгаз» АҚ, «ҚазақойлАқтөбе» ЖШС және «Аман Мұнай» ЖШС.

Сонымен қатар, жылжымалы көздерден шығатын газдар Ақтөбе облысындағы ауаны ластайтын негізгі заттардың бірі болып табылады.

2. Ақтөбе қаласының атмосфералық ауа сапасының мониторингі.

Ақтөбе қаласы аумағындағы атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 6 бақылау бекетінде, оның ішінде 3 сынаманы қолмен іріктеу бекетінде және 3 Автоматты станцияда жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 14 көрсеткішке дейін анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шаң); 2) РМ-2,5 қалқыма бөлшектер; 3) РМ-10 қалқыма бөлшектер;

4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) күкіртті сутек; 9) формальдегид; 10) хром; 11) бензол; 12) этилбензол; 13) толуол; 14) ортоксилол.

2026 жылғы маусымдағы Ақтөбе облысының атмосфералық ауа сапасын мониторингілеу нәтижелері.

Ақтөбе қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың «көтеріңкі» деңгейі ретінде бағаланды, ол $СИ=3,2$ (көтеріңкі деңгей) бойынша және $ЕЖҚ=3\%$ (көтеріңкі деңгей) бойынша анықталды.

Хромтау қаласында атмосфералық ауа сапасы ластанудың «көтеріңкі» деңгейі ретінде бағаланды, ол $СИ=3,2$ (көтеріңкі деңгей) және $ЕЖҚ=0\%$ (төмен деңгей) мәні бойынша анықталды.

Қандыағаш қаласында атмосфералық ауаның ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланды, ол $СИ=2,6$ (көтеріңкі деңгей) және $ЕЖҚ=6\%$ (көтеріңкі деңгей) мәні бойынша анықталды.

Шұбаршы кентінде атмосфералық ауаның ластану деңгейі «өте жоғары» деп бағаланды, ол $СИ=16,6$ (өте жоғары деңгей) және $ЕЖҚ=22\%$ (жоғары деңгей) мәні бойынша анықталды.

Кеңқияқ кентінде атмосфералық ауаның ластану деңгейі «көтеріңкі» деп бағаланды, ол $СИ=1,7$ (төмен деңгей) және $ЕЖҚ=3\%$ (көтеріңкі деңгей) мәні бойынша анықталды.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінің асып кетуінің айқындылығы және асып кету жағдайларының саны 1-кестеде көрсетілген.

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыры		Максималды бір реттік шоғыры		ЕҚ	Шектен жоғары шоғыр саны ШЖШ _{м.б.}		
	мг/м ³	ШЖШ _{о.т.} асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ _{м.б.} асу еселігі	%	>ШЖШ	>5 ШЖШ	>10 ШЖШ
Ақтөбе қ.								
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-2,5	0,0014	0,0390	0,0015	0,0094	0,00	0	0	0
Қалқыма бөлшектер РМ-10	0,0015	0,0257	0,0016	0,0053	0,00	0	0	0
Күкірт диоксиді	0,0118	0,2352	0,1761	0,3522	0,00	0	0	0
Көміртек оксиді	0,4188	0,1396	2,8887	0,5777	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0301	0,7520	0,4126	2,0630	3,15	68	0	0
Азот оксиді	0,0215	0,3586	0,1727	0,4318	0,00	0	0	0
Күкіртсутек	0,0003		0,0257	3,2125	1,71	37	0	0
Формальдегид	0,0030	0,3033	0,0050	0,1000	0,00	0	0	0
Хром (+6)	0,0003	0,2132	0,0005		0,00	0	0	0
Бензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Этилбензол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Толуол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Ортоксидол	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,00	0	0	0
Хромтау қ.								
Күкірт диоксиді	0,0031	0,0628	0,1300	0,2600	0,00	0	0	0
Көміртек оксиді	0,0653	0,0218	3,2444	0,6489	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0012	0,0294	0,0792	0,3960	0,00	0	0	0
Күкіртсутек	0,0010		0,0257	3,2125	0,23	5	0	0
Қандыағаш қ.								
Күкірт диоксиді	0,0209	0,4189	0,5524	1,1048	0,05	1	0	0
Көміртек оксиді	0,0249	0,0083	4,0005	0,8001	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0908	2,2712	0,2896	1,4480	0,46	10	0	0
Күкіртсутек	0,0027		0,0204	2,5500	5,79	125	0	0
Шұбаршы қ.								
Күкірт диоксиді	0,1522	3,0441	2,9949	5,9898	6,90	149	3	0
Көміртек оксиді	0,0210	0,0070	1,9292	0,3858	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,0312	0,7811	0,2305	1,1525	0,19	4	0	0
Күкіртсутек	0,0082		0,1326	16,5750	21,94	474	133	26
Кеңқияқ қ.								
Күкірт диоксиді	0,0041	0,0830	0,3687	0,7374	0,00	0	0	0
Көміртек оксиді	0,3103	0,1034	1,6100	0,3220	0,00	0	0	0
Азот диоксиді	0,1259	3,1478	0,3444	1,7220	3,38	73	0	0

Ақтөбе қаласындағы эпизодтық бақылаулардың деректері бойынша ластанушы заттардың концентрациясы рұқсат етілген норма шегінде болды.

Атмосфералық ауа сапасын эпизодтық өлшеу нәтижелері

Нүктенің атауы		Қалқыма бөлшектер (шаң)	Күкіртсутек	Формальдегид	Азот оксиді	Күкірт диоксиді	Азот диоксиді	Көміртек оксиді
Батыс 2, №64 ОМ ауданы	мг/м ³	0,0083	0,0075	0,0081	0,0055	0,0081	0,0054	2,7742
	ШЖШ асу еселігі	0,0277	0,9375	0,1620	0,0138	0,0162	0,0270	0,5548

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЖЛ және ЭЖЛ):
Шұбаршы кентінде күкіртсутек бойынша 26 ЖЛ жағдайы* тіркелді.

*ЖЛ және ЭЖЛ жағдайлары және қабылданған шаралар туралы толығырақ ақпарат «Қазгидромет» РМК ресми сайтында «Экология» бөлімінде көрсетілген.

2026 жылдың маусым айы мен 2025 жылдың маусым айын салыстырғанда Ақтөбе облысындағы атмосфералық ауаның ластану деңгейі:

- өзгеріссіз — Қандыағаш қ.;
- өзгеріс бар — Ақтөбе қ., Хромтау қ., Шұбаршы қ., Кеңқияқ к. (3-кесте).

Ақтөбе облысының ластану деңгейінің динамикасы
(маусым 2025 – маусым 2026 жж.)

Елді мекен	Ластану деңгейі		Негізгі ластанушы заттар - ШЖШ _{м.б.} асып кету жиілігі
	Маусым 2025 ж.	Маусым 2026 ж.	
Ақтөбе қ.	Жоғары СИ=5,3 ЕЖҚ=2	Көтеріңкі СИ=3,2 ЕЖҚ=3	Күкіртсутек (3,2 ШЖШ _{м.б.}), азот диоксиді (2,1 ШЖШ _{м.б.}).
Хромтау қ.	Төмен СИ=1,2 ЕЖҚ=0	Көтеріңкі СИ=3,2 ЕЖҚ=0	Күкіртсутек (3,2 ШЖШ _{м.б.})
Қандыағаш қ.	Көтеріңкі СИ=2,5 ЕЖҚ=1	Көтеріңкі СИ=2,6 ЕЖҚ=6	Күкірт диоксиді (1,1 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (2,6 ШЖШ _{м.б.}), азот диоксиді (1,4 ШЖШ _{м.б.}).
Шұбаршы қ.	Жоғары СИ=9,6 ЕЖҚ=12	Өте жоғары СИ=16,6 ЕЖҚ=22	Күкірт диоксиді (6,0 ШЖШ _{м.б.}), азот диоксиді (1,2 ШЖШ _{м.б.}), күкіртсутек (16,6 ШЖШ _{м.б.}).
Кеңқияқ к.	Жоғары СИ=9,9 ЕЖҚ=10	Көтеріңкі СИ=1,7 ЕЖҚ=3	Азот диоксиді (1,7 ШЖШ _{м.б.})

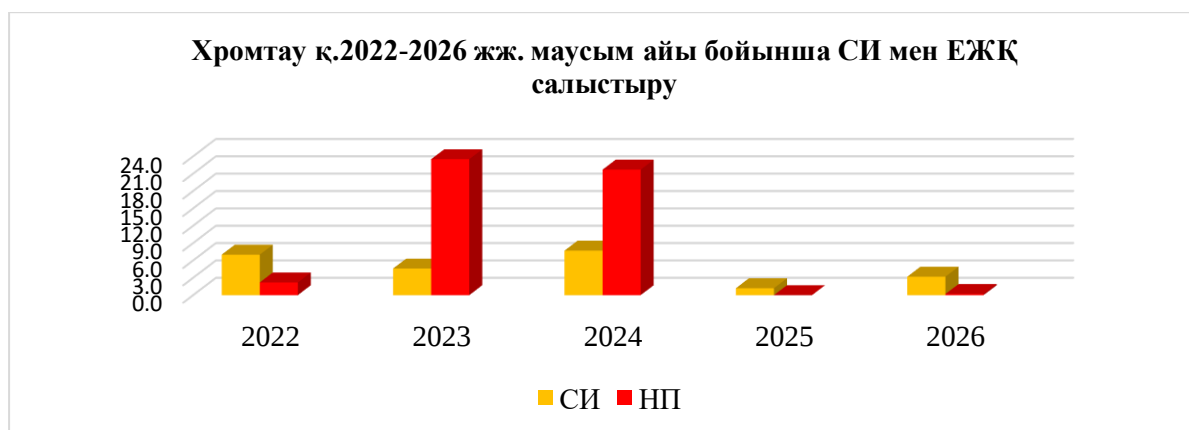
Қорытындылар:

Соңғы бес жыл ішінде маусым айы бойынша **Ақтөбе қ.** ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

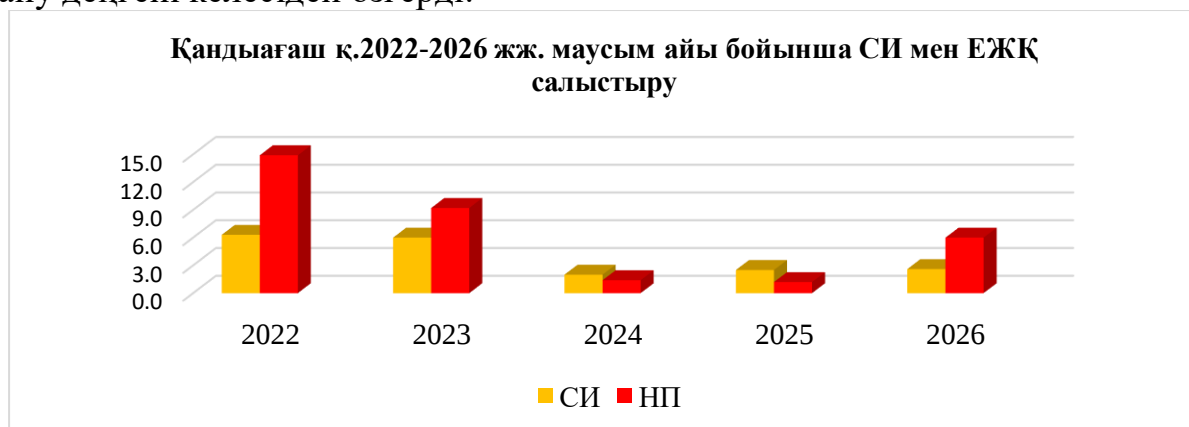
Кестеден көріп отырғанымыздай, маусым айы бойынша 2022, 2023 және 2025 жж. жоғары, 2024 ж. өте жоғары және 2026 жылы ластанудың көтеріңкі деңгейі тіркелді. Атмосфералық ауаның ластануына күкіртсутек негізгі үлес қосады.

Хромтау қаласында соңғы бес жыл ішінде маусым айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, маусым айы бойынша 2022-2024 жж. жоғары, 2025 ж. төмен, 2026 ж. ластанудың көтеріңкі деңгейі тіркелді.

Қандыағаш қаласында соңғы бес жыл ішінде маусым айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, маусым айы бойынша 2022-2023 жж. жоғары,

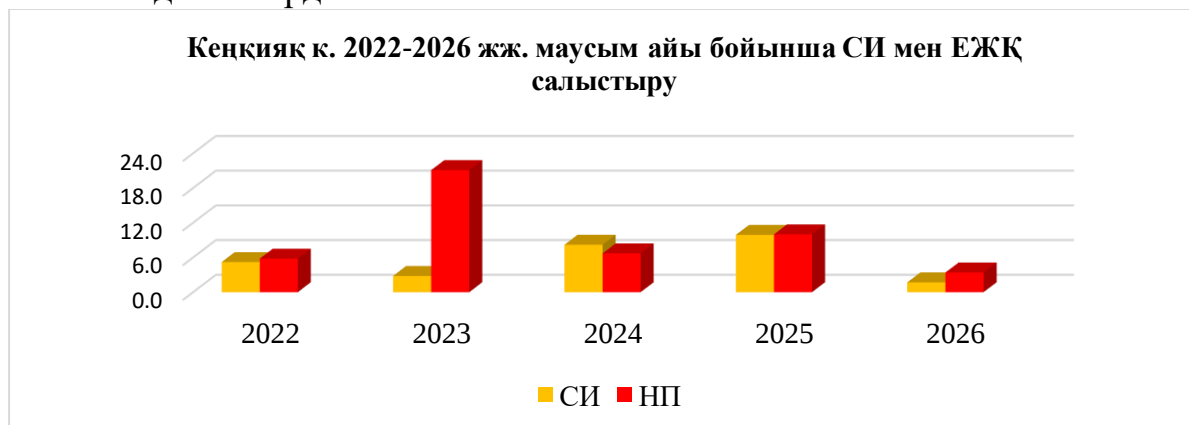
2024-2026 жж. ластанудың көтеріңкі деңгейі тіркелді.

Шұбаршы кентінде соңғы бес жыл ішінде маусым айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, маусым айы бойынша 2022-2023 жж. көтеріңкі, 2024-2025 жж. жоғары және 2026 ж. ластанудың өте жоғары деңгейі тіркелді. Атмосфералық ауаның ластануына күкіртсутек негізгі үлес қосады.

Кеңқияқ кентінде соңғы бес жыл ішінде маусым айы бойынша ауаның ластану деңгейі келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, маусым айы бойынша 2022-2025 жж. жоғары, 2026 ж. ластанудың көтеріңкі деңгейі тіркелді.

Метеорологиялық жағдайлар

Бірінші онкүндіктің көп бөлігінде және үшінші онкүндіктің екінші жартысында циклондар мен атмосфералық фронттар ауа-райына әсер етті. Бұл кезде жаңбыр жауып, найзағай, бұршақ жауды. Жалпы, облыстың көп бөлігінде жауын-шашынның айлық мөлшері нормадан асып түсті. Атмосфералық фронттардың өтуі арасында жауын-шашынсыз ауа-райы байқалды. Күндіз облыстың оңтүстік жартысында өте қатты жылу 37-40 градус болды. Көбінесе бір ай ішінде желдің күшеюі 15-20 м/с дейін байқалды, күндіз 21, 22 маусымда облыстың кей жерлерінде желдің екпіні 23, Родниковка МС жел екпіні 42 м/с болды.

3. Ақтөбе облысының аумағындағы атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамын бақылау 6 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Аяққұм, Жағабұлақ, Мұғалжар, Новороссийское, Шалқар) жаңбыр суының сынамасын алудан тұрды.

Жауын-шашындағы анықталған ластаушы заттардың концентрациясы шекті рұқсат етілген концентрациядан (ШРК) аспайды.

Тұнба үлгілерінде сульфаттар 27,29%, гидрокарбонаттар 28,39%, хлоридтер 10,77%, кальций иондары 17,25%, натрий иондары 6,77%, магний иондары 3,41% және калий иондары 1,83% басым болды.

Кестеде жауын-шашын құрамындағы жекелеген ластаушы заттардың сипаттамасы келтірілген.

4 - кесте

Жауын-шашынның химиялық құрамы

Көрсеткіш	Метеостанциядағы ең аз концентрация	Метеостанциядағы ең жоғары концентрация
Жалпы минерализация	Шалқар МС – 8,54 мг/дм ³	Жағабұлақ МС – 68,99 мг/дм ³
Электрөткізгіштік	Шалқар МС – 35,9 мкСм/см	Жағабұлақ МС – 350 мкСм/см
рН (сутегі көрсеткіші)	Шалқар МС – 6,09	Жағабұлақ МС – 7,53
Аниондар, мг/л		
Сульфаттар (SO ₄)	Шалқар МС – 3,72	Жағабұлақ МС – 49,62
Хлоридтер (Cl)	Шалқар МС – 2,17	Жағабұлақ МС – 21,06
Нитраттар (NO ₃)	Шалқар МС – 0,54	Жағабұлақ МС – 8,81
Гидрокарбонаттар (HCO ₃)	Шалқар МС – 8,54	Жағабұлақ МС – 68,99
Катиондар, мг/л		
Аммоний (NH ₄)	Новороссийское МС – 0,11	Мұғалжар МС – 1,82
Натрий (Na)	Шалқар МС – 1,55	Жағабұлақ МС – 17,5
Калий (K)	Шалқар МС – 0,61	Жағабұлақ МС – 7,06
Магний (Mg)	Шалқар МС – 0,53	Жағабұлақ МС – 6,85
Кальций (Ca)	Шалқар МС – 3,13	Жағабұлақ МС – 23,88
Микроэлементтер, мкг/л		
Қорғасын (Pb)	Мұғалжар МС – 0,26	Ақтөбе МС – 0,45
Мыс (Cu)	Мұғалжар МС – 0,82	Жағабұлақ МС – 2,05
Күшән (As)	Мұғалжар МС – 0,0	Жағабұлақ МС – 0,91
Кадмий (Cd)	Мұғалжар МС – 0,01	Жағабұлақ МС – 0,08

4. Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

Ақтөбе облысы бойынша жер үсті суларының сапасына бақылау 6 су объектісінің (Елек, Қарғалы, Ембі, Темір, Ор, өзендері Шалқар көлі) 13 тұстамасында жүргізілді.

Жер үсті суларын зерттеу кезінде су сынамаларында су сапасының 42 физикалық және химиялық көрсеткіштері анықталады: температура, қалқыма заттар, түсі, мөлдірлігі, сутегі көрсеткіші (рН), еріген оттегі, ОБТ₅, ОХТ, құрамында тұз бар

негізгі иондар, биогенді элементтер, органикалық заттар (мұнай өнімдері, фенолдар), ауыр металдар.

Ақтөбе облысының аумағындағы жер үсті сулар сапасының мониторинг нәтижелері.

Қазақстан Республикасының су объектілерінің су сапасын бағалауға арналған негізгі нормативтік құжаттар «Жерүсті су объектілеріндегі және (немесе) олардың учаскелеріндегі су сапасын сыныптаудың бірыңғай жүйесін» (ҚРСПИМ 04.06.2025 жылғы №111-НҚ бұйрығы) (бұдан әрі - Бірыңғай сыныптау) болып табылады. -

Су объектілерінің су сапасы Бірыңғай сыныптау бойынша келесідей бағаланады:

5-кесте

Су объектісінің атауы	Су сапасының класы		параметрлері	өлш. бірл.	концентрация
	маусым 2025 жыл	маусым 2026 жыл			
Елек өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	қалқыма заттар	мг/дм ³	14,235
			хром (6+)	мг/дм ³	0,082
			фенолы	мг/дм ³	0,0012
Қарғалы өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,0014
Ембі өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,0012
Темір өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,0013
Ор өзені	4 сынып (ластанған)	4 сынып (ластанған)	фенолдар	мг/дм ³	0,002

Кестеден көрініп тұрғандай, 2025 жылғы маусыммен салыстырғанда Елек, Қарғалы, Ембі, Темір, Ор өзендеріндегі жер-үсті суларының сапасы айтарлықтай өзгерген жоқ.

Ақтөбе облысының су нысандарындағы негізгі ластаушы заттар: қалқыма заттар хром(6+), фенолдар.

2026 жылғы маусым айында Ақтөбе облысы аумағында Елек өзенінде жоғары ластану (ЖЛ) жағдайы тіркелмеді.

2 – Қосымшада тұстамалар шегінде су объектілерінің сапасы бойынша ақпарат.

5. Радиациялық жағдай

Гамма сәулелену деңгейін бақылау Ақтөбе облысының аумағында күн сайын 7 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Новоалексеевка, Родниковка, Ойыл, Шалқар, Жағабұлақ) және атмосфераның жер үсті қабатының радиоактивті ластануын бақылау 3 метеорологиялық станцияда (Ақтөбе, Қарауылкелді, Шалқар) горизонтальді планшеттермен бес тәуліктік ауа сынамаларын алу жолымен жүзеге асырылды.

Көрсеткіштердің шекті мәндері

Көрсеткіш (ШЖШ)	Максималды концентрация	Минималды концентрация
Гамма-фон (0,57 мкЗв/сағ)	0,19 мкЗв/сағ	0,04 мкЗв/сағ
Тығыздық (110 Бк/м ²)	2,5 Бк/м ²	1,4 Бк/м ²

Облыс бойынша орташа радиациялық гамма-фон 0,11 мкЗв/сағ құрады және радиоактивті түсулердің орташа тығыздығы 1,7 Бк/м² құрады, бұл шекті рұқсат етілген шоғырдан аспады.

1 Қосымша

Астана қаласы бойынша бақылау бекеттерінің орналасқан жері және анықталатын қоспалар

Бекет номері	Бекеттің мекен-жайы	Сынама алу	Анықталатын қоспалар
№1	Авиақалашық 14, әуежай ауданы	Қол күшімен сынама алу	қалқыма бөлшектер (шаң), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот оксиді, азот диоксиді, формальдегид, хром, күкіртті сутек, бензол, этилбензол, толуол, ортоксидол.
№2	Белинский к-сі 5, Тұрғынқалашық ауданы		
№3	Ломоносов к-сі 7, ТЖ вокзалының ауданы		
№4	Рысқұлов к-сі, 4, Шанхай ауданы	үздіксіз режимде-әр 20 минут сайын	көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек
№5	Есет батыр к-сі, 109		көміртегі оксиді, азот диоксиді, азотоксиді, күкіртсутек
№6	Жанқожа батыр к-сі, 89, Құрмыш ауданы		РМ-2,5 қалқыма бөлшектері, РМ-10 қалқыма бөлшектері, көміртегі оксиді
№1	Кирпичный а., №18 ОМ ауданы	Жылжымалы зертхана тоқсанына 1 рет (10 күн ішінде)	қалқыма бөлшектер (шаң), күкіртсутек, формальдегид, азот оксиді, күкірт диоксиді, азот диоксиді, көміртек оксиді
№2	Ясный а., 41 разъезд, №41 мектеп – гимназиясының жанында		
№3	Батыс 2, №64 ОМ ауданы		

Ақтөбе қ. бақылау бекеттері мен метеостанцияның орналасу орындарының картасы

Хромтау қ. бақылау бекетінің орналасу картасы

Қандыағаш қ. бақылау бекетінің орналасу картасы

Ақтөбе облысының жер үсті су сапасының тұстамалар бойынша ақпараты

су объектісі және тұстама	физика-химиялық параметрлердің сипаттамасы	
Елек өзені	Су температурасы 20 – 21°C, сутегі көрсеткіші 7,97 – 7,99, судағы еріген оттегі 6,82 – 7,28 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,02 – 1,49 мг/дм ³ , кермектілік 6,4 – 7,3 мг-экв/л., оттегімен қанығу пайызы 79 – 82 %, көміртек диоксиді 1,02 – 1,15 мг/дм ³ , мөлдірлігі 21 см, барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Алға қаласынан 0,3 км жоғары, Ақтөбе химиялық зауытының шлам тоғандарынан 1 км жоғары	4 сынып	Қалқыма заттар – 15,08 мг/дм ³ . Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Алға қаласынан 15 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	4 сынып	Қалқыма заттар – 13,43 мг/дм ³ . Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады. Фенолдардың нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ақтөбе қаласынан 0,5 км жоғары, Новороссийск көпірінен 8 км жоғары, Қарғалы өз. құйылысынан 11,2 км жоғары.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,09 мг/дм ³ Қалқыма заттар – 13,07 мг/дм ³ . Фенолдар – 0,0014 мг/дм ³ . Аммоний-ионының нақты концентрациясы фондық сыныптан аспайды. Қалқыма заттардың және фенолдардың нақты концентрациялары фондық сыныптан асады.
Ақтөбе қаласынан 4,5 км төмен, Жінішке өзеніне төмен құятын, жер асты суларының шығуынан 0,5 км жоғары.	4 сынып	Қалқыма заттар – 14,67 мг/дм ³ . Қалқыма заттардың нақты концентрациясы фондық сыныптан асады.
Ақтөбе қаласынан 20 км төмен, Георгиевка ауылынан 2,0 км төмен, жер асты суларының шығуынан 0,5 км төмен.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,12 мг/дм ³ . Қалқыма заттар – 13,72 мг/дм ³ . Темір (3+) – 0,025 мг/дм ³ . Фенолдар – 0,0013 мг/дм ³ . Хром (6+) – 0,091 мг/дм ³ . Аммоний-ионының және қалқыма заттардың нақты концентрациялары фондық сыныптан асады. Фенолдар, хром(6+) нақты канцентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Целинный ауылынан 1,0 км оңтүстік – шығысқа, Елек өзенінің сол жақ жағалауы.	4 сынып	Аммоний ионы – 1,28 мг/дм ³ Қалқыма заттар – 15,44 мг/дм ³ . Фенолдар – 0,0014 мг/дм ³ . Хром (6+) – 0,072 мг/дм ³ . Аммоний-ионының және қалқыма заттардың нақты концентрациялары

		фондық сыныптан асады. Фенолдар, хром(6+) нақты канцентрациялары фондық сыныптан аспайды.
Қарғалы өзені	Су температурасы 16,8°C, сутегі көрсеткіші 7,95, судағы еріген оттегі 7,61 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,14 мг/дм ³ , кермектілік 5,9 мг-экв/л., иісі – 0 балл.	
тұстама Қарғалы ауылы, Ауылдың батыс бөлігінде Бұтақ өзенінің су келуінің оң жақ беткейінен 1 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0014 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты канцентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ембі өзені	Су температурасы 16,5 – 16,7°C, сутегі көрсеткіші 8 – 8,01, судағы еріген оттегі 6,96 – 8,13 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,07 – 1,57 мг/дм ³ , кермектілік 5,9 – 6,8 мг-экв/л., барлық тұстамада иісі 0 балл.	
Жағабұлақ ауылы, Жағабұлақ ауылынан 1,0 км солтүстік-батыста.	4 сынып	Фенолдар – 0,0011 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты канцентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Саға ауылы, Ауылдан 1,0 км оңтүстік-батыста.	4 сынып	Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты канцентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Темір өзені	Су температурасы 16,8 – 17°C, сутегі көрсеткіші 7,97 – 7,98, судағы еріген оттегі 6,84 – 7,13 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 0,98 – 1,05 мг/дм ³ , кермектілік 6 - 6,3 мг-экв/л., барлық тұстамада иісі – 0 балл.	
Покровское ауылы, Шелісай өзенінің су келуінің сол жақ беткейінен 400 м төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0012 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты канцентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ленинское ауылы, ауылдан 9 км төмен, Күлден-Темір өзенінің су сағасының сол жақ беткейінен 2 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,0013 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты канцентрациясы фондық сыныптан аспайды.
Ор өзені	Су температурасы 18,2°C, сутегі көрсеткіші 8, судағы еріген оттегі 7,42 мг/дм ³ , ОБТ ₅ 1,24 мг/дм ³ , кермектілік 7,1 мг-экв/л., оттегімен қанығу пайызы 79 %, көміртек диоксиді 0,88 мг/дм ³ , мөлдірлігі 21 см, иісі 0 балл.	
Бөгетсай ауылы, ауылдан 0,3 км төмен, Бөгетсай өзенінің құйылысынан 0,2 км төмен.	4 сынып	Фенолдар – 0,002 мг/дм ³ . Фенолдардың нақты канцентрациясы фондық сыныптан асады.

Ақтөбе облысының аумағындағы көлдердің жер үсті сулары сапасының нәтижелері

	Ингредиенттердің атауы	Өлшем бірлігі	Маусым 2026 ж
			Шалқар көлі
1	Көзбен шолу		
2	Температура	°C	26,4
3	Сутегі көрсеткіші		7,98
4	Еріген оттегі	мг/дм ³	7,56
5	Судың иісі	балл	0
6	ОБТ5	мг/дм ³	1,37
7	ОХТ	мг/дм ³	18,08
8	Қалқыма заттар	мг/дм ³	16,1
9	Гидрокарбонаттар	мг/дм ³	256
10	Кермектік	мг/дм ³	6,1
11	Минерализация	мг/дм ³	733
12	Натрий + калий	мг/дм ³	108
13	Құрғақ қалдық	мг/дм ³	800
14	Кальций	мг/дм ³	58
15	Магний	мг/дм ³	39
16	Сульфаттар	мг/дм ³	173
17	Хлоридтер	мг/дм ³	99
18	Фосфаттар	мг/дм ³	0,017
19	Жалпы фосфор	мг/дм ³	0,011
20	Нитритті азот	мг/дм ³	0,013
21	Нитратты азот	мг/дм ³	0,006
22	Жалпы темір	мг/дм ³	0,015
23	Тұзды аммоний	мг/дм ³	0,55
24	Қорғасын	мг/дм ³	0,001
25	Мыс	мг/дм ³	0,001
26	Мырыш	мг/дм ³	0,001
27	АББЗ /СББЗ	мг/дм ³	0,005
28	Фенолдар	мг/дм ³	0,0011
29	Мұнай өнімдері	мг/дм ³	0,007

Анықтамалық бөлім

Елді мекендердің ауасындағы ластаушы заттардың рұқсат етілген шекті шоғырлануы (ШЖШ)

Қоспалар	ШЖШ мәні, мг/м ³		Қауіптілік классы
	максималды бір реттік	орта тәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азот оксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/а/пирен	-	0,1 мкг/100 м ³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма бөлшектер (шаң)	0,5	0,15	3
Қалқыма бөлшектер РМ 10	0,3	0,06	
Қалқыма бөлшектер РМ 2,5	0,16	0,035	
Хлор сутегі	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Мышьяк	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қоғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртсутек	0,008	-	2
Көміртек оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фтор сутегі	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2022 жылғы 2 тамыздағы № ҚР ДСМ-70 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылғы 3 тамызда № 29011 болып тіркелді.

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Градация	Атмосфералық ауаның ластануы	Көрсеткіштер	Бір айға бағалау
I	Төмен	СИ ЕҚ, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕҚ, %	2-4 1-19

III	Жоғары	СИ ЕҚ, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕҚ, %	>10 >50

БҚ 52.04.667-2005 Мемлекеттік органдарды, жұртшылықты және халықты ақпараттандыру үшін қалалардағы атмосфераның ластану жай-күйінің құжаттары. Әзірлеуге, сақтауға, мазмұндауға және мазмұнына қойылатын жалпы талаптар

Су пайдалану санаттары (түрлері) бойынша су пайдалану сыныптарынсаралау

Су пайдалану санаты(түрі)	Мақсаты / түрі тазалау	Суды пайдалану сыныптары					
		1 класс	2 класс	3 класс	4 класс	5 класс	6 класс
Балық шаруашылығының суыңпайдалану	Албыртбалық	+	+	-	-	-	-
	Тұқыбалық	+	+	-	-	-	-
Ауыз су пайдалану шаруашылығы	Қарапайым су дайындау	+	+	-	-	-	-
	Дағдылы су дайындау	+	+	+	-	-	-
	Қарқынды судайындау	+	+	+	+	-	-
Рекреациялық су пайдалану (мәдени- тұрмыстық)		+	+	+	-	-	-
Суару	Дайындық сыз	+	+	+	+	-	-
	Карталарда тұндыру	+	+	+	+	+	+
Өнеркәсіп:							
технологиялы қ мақсаттар, процестер салқындату		+	+	+	+	-	-
гидроэнергетика		+	+	+	+	+	+
пайдалы қазбаларды өндіру		+	+	+	+	+	+
транспорт		+	+	+	+	+	+

Су объектілеріндегі су сапасын жіктеудің бірыңғай жүйесі (АШМ СРК 20.03.2024 ж. №151 Бұйрығы)

Радиациялық қауіпсіздік нормативі

Нормаланатын шамалар	Доза шектері
Тиімді доза	Халық
	Кез келген кезекті 5 жыл үшін жылына 1 мЗ орташа, бірақ жылына 5 мЗ артық емес

**"Халықтың санитарлық-эпидемиологиялық талаптар радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге»*

Топырақты ластаушы зиянды заттар шоғырларының шекті жол берілген мөлшері

Заттардың атауы	Шекті рұқсат етілген шоғыр (бұдан әрі -ШРШ) топырақта мг/кг
Қорғасын	32,0
Хром	6,0

** Өмір сүру ортасының қауіпсіздігінің гигиеналық нормативтерін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 21 сәуірдегі № ҚР ДСМ-32 бұйрығы.*

"ҚАЗГИДРОМЕТ" РМК АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ

МЕКЕН-ЖАЙЫ:

**АҚТӨБЕ ҚАЛАСЫ
АВИАГОРОДОК 14В
ТЕЛ. 8 (7132)-22-85-72
E MAIL: HIMLABACGM@MAIL.RU**